

SØRGETID: En langvarig sorg der sorgreaksjonene endres lite over tid, kan nå bli en egen diagnose.

(Illustrasjonsfoto: Colourbox)

Sorg som diagnose

Verdens helseorganisasjon (WHO) har innført forlenget sorglidelse som en egen diagnose i det nye diagnosekodeverket ICD-11. Det innebærer at de personene som får denne diagnosen kan bli sykmeldt eller kvalifisere for sykepenger fra NAV.

TEKST: GRETHE ETTUNG

Alle går igjennom sorgprosesser i løpet av livet, og noe av det vanskeligste man kan oppleve er å miste en person som står en nær. Sorgreaksjonene er forskjellige fra menneske til menneske. Å holde seg borte fra arbeidet er ikke uvanlig, men i Norge er regelverket slik at sorg i seg selv ikke gir rett til sykmelding. Skal den sørgende sykmeldes, må legen benytte seg av andre diagnoser som gir visse rettigheter når det gjelder tilgang til behandling, sykmelding og sosial kompensasjon. Mange stiller seg også tvilende til en eventuell sorgdiagnose, da de er bekymret for overdiagnostisering og overbehandling av normal sorg.

FORLENGET SORGLIDELSE En langvarig sorg der sorgreaksjonene endres lite over tid, kan nå bli en egen diagnose. For å få diagnosen forlenget sorglidelse, må plagene ha hatt en varighet på mer enn seks måneder, uten at den emosjonelle smerten minsker. Personene opplever savnet etter

den døde som veldig intenst, og det vil være vanskelig for dem å fortsette livet slik det var før. Det er snakk om en gjennomgripende sorgreaksjon hvor de etterlatte er vedvarende opptatt av den avdøde, og hvor intens følelsesmessig smerte, som fornektelse, tristhet, sinne, bebreidelse, emosjonell nummenhet samt vansker med å delta i aktiviteter, forekommer i unormalt lang tid etter tapet.

OMFATTENDE ARBEID Taran Borge, seksjonssjef i Direktoratet for e-helse i Avdeling for Helsefaglige kodeverk og terminologi, opplyser at det i diagnosekodeverket ICD-10 som brukes i Norge, ikke forekommer en egen sorgdiagnosekode. I 2019 ble imidlertid ICD-11 godkjent av Verdens helseforsamling i WHO. ICD-11 inneholder kode for prolonged grief disorder (forlenget sorglidelse).

- Denne første internasjonale versjonen av ICD-11 er laget for at medlemslandene skal starte planlegging av overgangen fra ICD-10 til ICD-11, og Norge er i startfasen av

strategiplanleggingen for dette arbeidet, forteller Borge.

Hun poengterer at det er et betydelig arbeid, hvor mange aktører skal involveres.

- Endringene fra ICD-10 er svært omfattende, og vi forventer at det vil ta mange år å innføre og iverksette ICD-11. Til sammenlikning tok overgangen fra ICD-9 til ICD-10 i Norge mellom fem og syv år. ■

ICD-KODEVERKET

Det er Verdens helseorganisasjon (WHO) som eier og publiserer ICD-kodeverket. Alle WHOs medlemsland skal benytte seg av dette kodeverket til statistikk for sykdommer og dødsårsaker. Hensikten med et internasjonalt kodeverk er å kunne sammenligne helsedata over landegrensene.